

Saksbehandler:
Berit Nordby Pettersen, telefon: 33 40 63 02
Landbruk

Hjorteviltplan for Tønsberg 2020-2026

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for miljø, teknikk og næring	26.08.2020	060/20
Kommunestyret	09.09.2020	114/20

Rådmannens innstilling

Jf. «Forskrift om forvaltning av hjortevilt» § 3 vedtar Tønsberg kommune målsettinger for utvikling av hjortedyrbestandene slik de fremgår av Hjorteviltplan for Tønsberg kommune for perioden 2020-2026.

26.08.2020 Utvalg for miljø, teknikk og næring:

Møtebehandling:

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

UMTN- 060/20 Vedtak:

Jf. «Forskrift om forvaltning av hjortevilt» § 3 vedtar Tønsberg kommune målsettinger for utvikling av hjortedyrbestandene slik de fremgår av Hjorteviltplan for Tønsberg kommune for perioden 2020-2026.

09.09.2020 Kommunestyret:

Møtebehandling:

Innstilling fra utvalg for miljø, teknikk og næring ble enstemmig vedtatt.

KST- 114/20 Vedtak:

Jf. «Forskrift om forvaltning av hjortevilt» § 3 vedtar Tønsberg kommune målsettinger for utvikling av hjortedyrbestandene slik de fremgår av Hjorteviltplan for Tønsberg kommune for perioden 2020-2026.

Sammendrag:

Tønsberg kommune har utarbeidet Hjorteviltplan som er pålagt, ut fra «Forskrift om forvaltning av hjortevilt» § 3.

Planen gir en beskrivelse av:

- gjeldende lovverk
- hvordan grunneierne er organisert i jaktvald
- bestandsutvikling for elg, hjort og rådyr
- vilt påkjørsler og kommunens ettersøkslag
- beiteskader for landbruket
- utøvelse av jakt i forhold til allmenhetens bruk

Planen har 8 delmål innenfor overnevnte tema. Planen forslag til hovedmål er:

Tønsberg kommune skal ha biologisk sunne hjorteviltstammer som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfoldet i naturen. Samtidig er det viktig å forvalte bestandene slik at det fører til en begrenset mengde konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæringen, privathager og friluftslivet. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og for lokale jegerinteresser.

Hjorteviltplanen har vært på høring, og det har kommet inn 3 høringssvar. Ut fra høringssvarene, har kommunen tilføyd noen få punkter i planen.

Vedlegg:

Hjorteviltplan Tønsberg

Hjorteviltplan for Tønsberg kommune - høringssvar fra Vivestad

Hjorteviltplan for Tønsberg kommune - høringssvar fra Søndre Slagen Jaktvald

Hjorteviltplan - høringsinnspill

Bakgrunn for saken:

Landbrukskontoret har utarbeidet en plan for hjorteviltforvaltningen i Tønsberg. Bakgrunnen er at «Forskrift om forvaltning av hjortevilt» § 3 pålegger kommunene å lage egne kommunale mål for hjorteviltforvaltningen. Det skal lages målsettinger for de jaktbare hjorteviltartene som i Tønsberg kommune er elg, hjort og rådyr. Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på vei og bane.

Faktagrunnlag:

Den 11.3.2020 ble «Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr, Tønsberg kommune, Vestfold og Telemark» vedtatt. I denne nye forskriften ble minstearealene endret, slik at bakgrunnsarealene ble tilpasset dagens bestander.

Gjeldende minsteareal for hjorteviltet i Tønsberg kommune:

Kommune	Elg – minsteareal i dekar	Hjort – minsteareal i dekar	Rådyr – minsteareal i dekar
Vivestad sokn	1 200	5 000	200
Tidligere Re	3 000	5 000	200
Tidligere Tønsberg	3 000	5 000	150

Ved tildeling kan kommunen fravike minstearealet med +/- 50 %.

Hjorteviltplanen for Tønsberg kommune vil danne grunnlag for kommunens og grunneiernes forvaltning. Grunneiersammenslutningene for elgforvaltningen utarbeider 3-årige bestandsplaner som vil bygge på denne planen.

Organisering av hjorteviltjakta i Tønsberg

Elgjakta skjer gjennom grunneiersammenslutninger. I Tønsberg er den organisert i de 3 storvaldene Midtre Vestfold storvald, Vivestad storvald og Storvald 02, med et totalareal på ca. 199 km². Hele Horten og deler av Sandefjord er innlemmet i storvaldene som Tønsberg administrerer. Dette gir en mer enhetlig og konsekvent forvaltning over større områder. Det er grunneierne som styrer valdene. Kommunen godkjenner nye/endringer av vald.

Hjortejakta skjer gjennom grunneiersammenslutninger. I distriktet som Tønsberg kommune administrerer, er det organisert 5 vald. Ett av valdene går over kommunegrensa til Sandefjord. Ut fra dagens organisering, er ingen av valdene store nok til at grunneierne kan danne et bestandsplanområde. Kommunen tildeler derfor årlige kvoter som er bestemt ut fra alder og kjønn.

Rådyrjakta blir fra grunneiernes side forvaltet i 110 mindre vald. Valdernes størrelse varierer fra ca. 210 daa til ca. 29 000 daa. Fem av valdene har kvotefri jakt på rådyr. Disse valdene har minimum 20 ganger minstearealet som tellende areal. Kommunenes ansvar i rådyrforvaltningen er avgrenset til å fastsette minstearealet, tildele fellingstillatelser og å samle inn jaktstatistikk.

Planens målsettinger

Planen forslag til hovedmål er:

Tønsberg kommune skal ha biologisk sunne hjorteviltstammer som er bærekraftige i forhold til beitetilgang og artsmangfoldet i naturen. Samtidig er det viktig å forvalte bestandene slik at det fører til en begrenset mengde konflikter med trafikken, jord- og skogbruksnæringen, privathager og friluftslivet. Innenfor disse rammene skal hjorteviltet forvaltes til beste for verdiskapningen i landbruksnæringen og for lokale jegerinteresser.

I tillegg har planen 8 delmål som er nærmere kommentert i planen. De åtte delmålene er:

1. Målet er å forvalte hjorteviltstammen slik at den ikke truer det biologiske mangfoldet.
2. Målet er å redusere viltpåkjørsler betraktelig.
3. Målet er at hjorteviltbestandene skal forvaltes slik at beiteskader i jord- og skogbruket ikke rammer næringen i urimelig grad.
4. Målet er at jakta skal utøves på en slik måte at andre brukere av utmarka ikke fortrenses i jakttida.
5. Målet er at hjorteviltforvaltningen skal være bærekraftig, og gi en høyest mulig avkastning for landbruksnæringen. Dette skal foregå innenfor det som er naturens bærekraftige tålegrense og de øvrige samfunns mål nevnt i planen.
6. Målet er at elgbestandens sunnhet, kondisjon og produktivitet skal forbedres gjennom fortsatt fokus på bestandens sammensetning og størrelse i forhold til beitetilgangen. Kommunen har valgt å trekke ut tre faktorer for å konkretisere målene: 1. Mål for forvaltningen av elgbestanden er at slaktevekt på dyr 1,5 år i gjennomsnitt bør

komme tilbake til over 130 kg per dyr. I dag ligger slaktevektene på ca.120 kg. 2. Sett ku per okse bør ligge innenfor intervallet 1,5 - 2,0. I dag ligger det på ca. 2,3. 3. Sett kalv per ku bør være på minimum 0,6. I dag ligger det på ca. 0,6.

7. Mål er at kommunene skal ha en bærekraftig hjortestamme der hjorten er den tredje naturlige hjorteviltarten i området. Det er også et mål at rettighetshaverne profesjonaliserer hjortejakta gjennom hensiktsmessig organisering og jaktutøvelse, på tvers av dagens jaktfeltstrukturer.

8. Målet er at uttaket av rådyr skal økes, spesielt for å redusere viltpåkjørsler. Det er også et mål at rettighetshaverne profesjonaliserer rådyrjakta gjennom hensiktsmessig organisering og jaktutøvelse, på tvers av dagens jaktfeltstrukturer

Høring

Den 27. april sendte landbrukskontoret planen på høring til de ulike valdene, rettighetshaveres organisasjoner, nabokommuner og andre offentlige instanser. Ved fristens utløp, 1. juni mottok kommunen 3 uttalelser; Vivestad storvald, Søndre Slagen Jaktvald og Lars Skjeggestad. Uttalelse blir gjengitt og kommentert under vurderinger.

Rettslig grunnlag:

«Forskrift om forvaltning av hjortevilt» av 2016

Forholdet til kommuneplanen:

Ingen.

Vurderinger:

Høringsuttalelser:

Vivestad storvald

«1.3.

Vivestad storvald fremstår som et lite storvald. Det bør dog presiseres at nesten halvparten av aktuelle elger felles her.

Det påpekes fordeler med bestandsplanområder som favner større arealer, gjerne på tvers av kommunegrenser. Langt på vei vil samkjørte bestandsplanområder, hvor en samarbeider om aktuelle regler, gi samme positive effekt. For jaktåret 2021 og fremover vil planperiodene være like og muliggjøre samarbeid om kriterier i fremtidige avskytningsavtaler for elg.

2.3.-2.4.

Viltpåkjørsler er heldigvis noe begrenset i området til Vivestad storvald. Noen rådyr og år om annet en elg. Så langt ingen hjort. Dog rapporteres det gjentatte nestenpåkjørsler og stadig veikryssing av hjortevilt.

Beiteskader, spesielt ved sein innhøsting, kan være betydelige.

En del av utmarka i Vivestad består av middels- og lavbonitetsområder. Furu er ett aktuelt treslag, men gjentatt beiting gjør det nærmest umulig og få til en tilfredsstillende furuforyngelse.

3.2.3.

En merker seg positiv innstilling til å gi skadefellingstillatelse.

Generelt gir hjorteviltplanen inntrykk av å være godt gjennomarbeidet. Målsettingen er ikke altfor detaljert og omfattende, noe som ses på som positivt.

For Vivestad storvald fremholder en viktigheten av å opprettholde en relativt høy elgavskyting for å oppnå planens intensjon.»

Kommunens kommentarer til høringsuttalelsen:

Under punkt 1.3 og spesifikasjonene av bestandsplanområdene, har kommunen satt inn antall skutte dyr i 2019.

Under samme punkt har følgende blitt tilføyd: «Fra og med jaktåret 2021 vil planperiodene for de tre bestandsplanområdene være like og muliggjøre samarbeid om kriterier i fremtidige avskytningssavtaler for elg.»

Uttalelsene under punkt 2.3, 2,4 og 3.2.3 har ikke ført til noen endringer i planen.

Søndre Slagen vald:

«Søndre Slagen er et lite vald med kun sporadisk besøk av elg, men med en tett bestand av rådyr. Her lever dyra tett på folk og deler de små grønne lungene med turgjengere, joggere etc. Rådyra kan slå seg ned i større hager og føde kalvene sine der. Jeg er meget bekymret for den gradvise avskogingen og nedbyggingen av grøntarealene våre, samt fortetting i villahager.

Viltpåkjørslar:

I Søndre Slagen har det vært en eksplosiv utbygging med tilsvarende økning i trafikkbildet og det er rom for sikring av de typiske krysningspunktene for dyra. Fartsgrensene virker noe tilfeldige enkelte steder, men meget bra andre steder. På Narverødveien fra Billowstua til ca. 100 m forbi rundkjøringen på Snippen (ved gamle Saba), bør hastigheten begrenses da det krysser dyr her daglig. Det samme gjelder Husvikveien fra Teien til Liabakken.

Jakt :

Jaktkvoten er økt til 6 dyr og alle dyra er felt de siste årene. Jakta er nøye planlagt, og dyras trekk kartlegges. Den startes der dyra krysser veien oftest. Kvote på 6 - 7 dyr kan nok være riktig med tanke på å holde bestanden på samme nivå. Jakta utøves med stor forsiktighet, bruk av løshund er helt umulig.»

Kommunens kommentarer til høringsuttalelsen:

Under punkt 3.2.2 Trafikk (Delmål og virkemidler) har følgende blitt tilføyd:

«Kommunen oppfordrer Statens Vegvesen til å utbedre viltgjerder umiddelbart etter at skade oppdages, og at veikantene ryddes ved vilttrekkene, samt redusere fartsgrensene på spesielt utsatte strekninger, for lettere å forhindre viltulykker.»

Uttalelser utover viltpåkjørslar har ikke ført til endringer i planen.

For Søndre Slagen vald (620 dekar) som har spesielt høy tetthet av rådyr, vil det ut fra det nye minstearealet kunne gis en kvote på opp til 8 dyr (bruk av 50 %-regelen).

Lars Skjeggstad:

«Har følgende kommentar til planen når det gjelder rådyr: Arealer pr. fellingstillatelse er satt alt for lavt da det absolutt ikke produseres 1 dyr pr. 150/200 mål . En så hard beskatning vil

belaste rådyrbestanden for hardt og spesielt nå da det jaktes intensivt i forhold til for 15 - 20 år siden da fellingsprosenten var vesentlig lavere. At det er ønskelig med høy felling for å unngå påkjørsler mener jeg er helt feil da det er bilistens ansvar å kunne stoppe i slike situasjoner. Viltpåkjørsler blir så vidt jeg vet heller ikke registrert som felt vilt og kommer som et tillegg til tyvjakt, snøvintere og rovdyrtatte dyr. Bor selv midt i et godt rådyrbiotop og har de siste årene registrert en stor nedgang i bestanden og spesielt store bukker som aldri rekker å bli store lenger grunnet bukkejakten. Dette er mine synspunkter og vil ut fra dette foreslå et areal pr. dyr på 400 da.»

Kommunens kommentarer til høringsuttalelsen:

Hjorteviltplanen åpner ikke for diskusjon av minstearealet. Dagens minsteareal ble fastsatt den 11.3.2020.

Alternative løsninger:

Ingen.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen.

Konklusjon:

Hjorteviltplan for Tønsberg legges frem for politisk behandling med de endringene som er nevnt i kommentarene over.

Videre behandling:

Hjorteviltplan for Tønsberg kommune 2020-2026 skal behandles i kommunestyret.

Tønsberg, 17.08.2020

Egil Johansen
rådmann

Jan R. Eide
kommunalsjef